

Dalat Hasfarm i Lam Dong i Vietnam har mere end 4.000 ansatte og omfatter et væksthuseareal på 200 ha.

Vild vietnamesisk succeshistorie

En række danske væksthusegartnerier får produceret deres stiklinger og småplanter på Dalat Hasfarm i Vietnam, hvor produktionsforholdene i det lune og solrige klima er optimale

 Katrine Heinsvig Kjær,
HortiAdvice,
kkja@hortiadvise.dk

 Dalat Hasfarm og Gert Graff

Gartneriet Dalat Hasfarm er en vild vietnamesisk succeshistorie. Placeringen i Lam Dong er nøje udvalgt på basis af klimaet. Her kan dyrkes stort set alt i det lune, solrige klima. Først var fokus på snitblomster, i 2004 kom stiklingeproduktion til med divisionen Dalat Young

Plants, og lige nu satses der i høj grad på grønsager til det nationale marked. Den voksende middelklassens krav til sunde grønsager uden pesticidrester og tungmetaller er stigende i Vietnam, og importen fra Kina kan ikke leve op til de krav.

Et imponerende gartneri

Væksthusearealet på Dalat Hasfarm er vokset fra 100 ha til 200 ha de seneste fire år. Til sammenligning dækker de store væksthusegartnerier i Danmark 355

ha ifølge Tal om Gartneriet, 2022. Der er over 4.000 medarbejdere ansat på Dalat Hasfarm, og hver morgen lidt i syv, er vejene omkring gartneriet en myretyre af vietnamesere på vej på arbejde iklædt farverige hjemmesyede mundbind på larmende scootere.

Kl. 7 er der igen ro på vejene, alle har indfundet sig på deres plads i gartneriet, og dagens arbejde er i gang. Planterne dyrkes på lave borde i plasthuse med net i siderne for at kunne komme af med fugten. Klimaet styres med en klimacomputer, og der bruges regnvand og vandes med dryp. Dyrkningsmediet er kokos, som afvandes, steriliseres og blandes med gødning og mikrobiologiske plantebeskyttelsesmidler.

Fokus på renlighed, plantekvalitet, sygdomstjek og reduceret brug af pesticider

Katrine Heinsvig Kjær, HortiAdvice, var bl.a. i Vietnam for at undervise.

er højt. Vi skal vaske hænder, spritte og have engangskitler på, hver gang vi går ind i et nyt væksthus. Det er et imponerende gartneri.

Dansk stiklingeproduktion i Vietnam

Dalat Hasfarm blev grundlagt i 1994, og indledte i 2004 et samarbejde med Greenex A/S og en række danske gartnerier og forædlere om etablering af stiklingeproduktion. Klimaet i Dalat passer perfekt til stiklingeproduktion, og i dag produceres der stiklinger af blandt andet Hibiscus, Kalanchoë, Lavandula, Poinsettia, Dianthus, Osteospermum, Campanula, Schlumbergera, Begonia og Aster.

Stiklingerne sælges, både rodede og urodede, over hele verden. Stiklingeproduktion i Vietnam er attraktiv for de danske virksomheder, fordi lønniveauet stadig ligger ret lavt, og fordi der ikke er behov for brug af energi til opvarmning og vækstlys.

Dalat Hasfarm udmærker sig samtidigt med at have fokus på miljø. De har deres egen produktion af biologisk bekæmpelse i virksomheden Bio-Pro og er MPS certificerede.

De ledende vietnamesiske medarbejdere er universitetsuddannede i biologi eller jordbrug, og taler godt engelsk. Jeg møder på min første dag på gartneriet, Miss. Võ Thi Là, som er driftsleder for hele småplanteproduktionen. Hun har travlt, for i dag holder hun møde med Vietnams Planteværn (PPD). Alting foregår på vietnamesisk, så den hollandske generaldirektør for Dalat Hasfarm, Robert van der Kamp, kan ikke bidrage så meget. Là fortæller senere, at det var et godt møde. Der er styr på sagerne på Dalat Hasfarm.

Forbillede for vietnamesisk gartneri

Dalat Hasfarm ligger i landskabet som en velfriseret mastodont sammenlignet med de utallige andre mindre gartnerier i området. Bagsiden af gartneri - væksteventyret i Lam Dong er miljømæssige udfordringer. Den kommunistiske regering er først nu og langsomt ved at komme i gang med at fokusere på miljø. Et tiltag er f.eks. at ubrugte eller forbudte kemikalier kan byttes til havered-

Dalat Hasfarm producerer stiklinger til en række danske gartnerier.

skaber, arbejdstøj, plastspande og andre nødvendige ting.

Dalat Hasfarm har også øget fokus på at udbrede sin viden til resten af erhvervet, og startede i 2020 salg af Trichoderma biologisk bekæmpelse på det vietnamesiske marked. Det er et håb for fremtiden, at det stigende fokus på miljø og fødevarer sikkerhed i Vietnam vil hjælpe hele gartnerierhvervet, og ikke bare Dalat Hasfarm, til at blive mere grønt. ■

Der er fokus på hygiejne, så der skal sprittes hænder og trækkes i engangskitler, får man for adgang til produktionen.

Futflor

Katrine Heinsvig Kjær var i Vietnam i forbindelse med forsøgsaktiviteter i projektet 'Future floriculture with less waste, better plant quality and a high focus on innovative and alternative technologies - Futflor'. Projektet er støttet af GUDP.

